

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.581/2017/8.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

A felperesek képviselője:

. dr. Ferenczy Attila ügyvéd

Az I. rendű alperes:

I. rendű

Az I. rendű alperes képviselője:

Mag Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Mag Gusztáv ügyvéd)

A II. rendű alperes:

II. rendű

A III. rendű alperes:

III. rendű

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.873/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 37.P.25.942/2012/92.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperes gazdasági társaság üzemeltette a Duna partjától kb. 20 méterre veszteglő V. Hajóétterem elnevezésű úszóművet, amelyen 2009. szeptember 18-án rendezvényt tartottak és az azon

részt vevő T.Z. a kikötőbakoknál vízbe esett, elsüllyedt és fulladás következtében meghalt. A II. és a III. rendű alperesek az I. rendű alperes gazdasági társaság vezető tisztségviselői, az I. és a II. rendű felperesek T.Z. szülei, a III. rendű felperes pedig a testvére.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperesek a keresetükben a hozzátartozójuk halála miatt nem vagyoni káruk megtérítésére kérték az alperesek kötelezését elsődlegesen a veszélyes üzemi felelősség szabályaira, másodlagosan az általános kártérítési felelősségi szabályokra hivatkozással.
- [3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték, vitatták az üzemeltetett úszómű veszélyes üzemi jellegét és a jogellenes magatartás, valamint az okozati összefüggés hiányára hivatkoztak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 5.000.000 forintot és ennek a 2009. szeptember 19-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az úszómű nem tekinthető veszélyes üzemnek, ezért az általános kártérítési felelősségi szabályok az irányadóak. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a baleset helyszíne a baleset időpontjában utasoktól elzárt területnek minősült, az ezzel ellentétes szakértői megállapítást megalapozatlannak tartotta. Az elsőfokú bíróság indokolása szerint az I. rendű alperes a gazdasági érdekeit szem előtt tartva az irányadó tiltást a rendezvények idején nem tartotta be, csak látszat intézkedéseket tett az elzárt terület használatának korlátozására. A baleset ezen a területen, a kikötőbakoknál történt, a kikötőbakok kialakítása pedig nem védett a vétlen vízbeesés ellen, ezért megállapítható volt, hogy T.Z. halála okozati összefüggésben állt azzal, hogy az I. rendű alperes lehetővé tette az utasoktól elzárt területre való kijutást. Az I. rendű alperes védekezése kapcsán utalt arra, hogy T.Z. nem követett el semmilyen szabályszegést, nem tanúsított felróható magatartást sem a közepes mértékű alkoholos befolyásoltságával, sem pedig azzal, hogy nem volt kifogástalan az úszástudása.
- [5] Az I. rendű alperes fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az I. rendű alperes jogellenes magatartása abban nyilvánult meg, hogy az úszómű külső, az utasoktól elzárt területére a vendégek kijutásának megakadályozására, illetve az onnan történő eltávolításukra tett

intézkedések nem voltak kellően hatékonyak és nem feleltek meg a baleset időpontjában hatályos 39/2003. (VI.13.) GKM rendelet (R.) mellékletét képező Hajózási Szabályzat 1.04. cikkében előírtaknak. Utalt arra a másodfokú bíróság, hogy korábban a közlekedési hatóság tiltó rendelkezést hozott a tolóajtón túli területen való tartózkodás tárgyában, az úszómű átépítése folytán azonban a helyszín megváltoztatására került, az engedélyezési eljárások során újabb tiltó rendelkezést a hatóság nem hozott, de a korábbi tiltás feloldásáról sem rendelkezett. A bizonytalan helyzettel szemben az minden kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes a vendégei számára megtiltotta a területre való belépést. Szóbeli szabályokról volt szó, amelyeket a tulajdonos, illetve az üzletvezető hozott, azonban az I. rendű alperes a saját tiltó rendelkezése ellenére mégis kijárási lehetőséget engedett az általa elzártnak minősített területre, amely a fényképfelvételek alapján balesetveszélyes volt, annak keskeny volta miatt. A másodfokú bíróság megállapítása szerint a pontos baleseti mechanizmus nem ismert, külső behatásra utaló jelek nem voltak feltárhatóak. Az I. rendű alperes jogellenes és felróható magatartása okozati összefüggésben állt T.Z. úszóműről történt vízbeesésével, ezért a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. §-ának (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes kártérítési felelőssége megállapítható volt. A jogerős ítélet indokolása szerint sem játszott szerepet a közepes fokú ittasság és a szerény úszótudás a károsodás bekövetkezéséhez vezető folyamatban, így azt a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében való eljárás szempontjából értékelni nem kellett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a keresetet elutasító, másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasító döntés meghozatalára irányult. Az I. rendű alperes jogi álláspontja szerint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése körében tett megállapításai a másodfokú bíróságnak iratellenesek. A bíróságnak tisztáznia kellett volna, hogy a baleset vélelmezett helyszínére való kijárást hatósági előírás tiltotta-e vagy nem. Kétséget kizáróan csak az volt bizonyított, hogy az I. rendű alperes maga tiltotta az érintett területre való kijárást, ebből következően a jogellenes magatartása nem volt megállapítható. Az I. rendű alperes mint üzembentartó a jogszabályi és hatósági előírásokat betartotta és a működése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A baleset helyszínét, tehát a külső menekülőfolyosót az úszómű belső terétől elválasztó ajtókat nem lehetett zárva tartani, mert a menekülési útvonalra való kijutást nem lehetett megakadályozni. Az I. rendű alperes akkor szegte volna meg a jogszabályi előírásokat, ha az ajtót bezárja. Tévesen állapította meg a másodfokú bíróság

azt is, hogy az I. rendű alperes nem tartotta be a rendeletben foglaltakat. A jelen ügyben ugyanis nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy emberéletet fenyegető veszélyhelyzet alakult volna ki.

Az I. rendű alperes szerint hiányzik az okozati összefüggés is, az a megállapítás pedig, hogy a baleset vélelmezett helyszíne balesetveszélyes volt, iratellenes. Sem a közlekedési hatóság vizsgálati jegyzőkönyve, sem M.T. kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye nem tett ilyen megállapítást. Ha a vélelmezett helyszín balesetveszélyes, akkor nem lehetett volna menekülési útvonal. Az igazságügyi szakértő megállapítása szerint korlát védett a vétlen vízbeeséstől, a másodfokú bíróság pedig ezt a szakértői megállapítást alaptalanul mellőzte. A másodfokú bíróság kész tényként kezelte, hogy T.Z. megbotlott és így esett a vízbe, holott azt is megállapította, hogy a baleseti mechanizmus nem ismert. A baleseti mechanizmus ismerete nélkül az okozati összefüggés fennállása sem állapítható meg. A felpereseknek kellett volna bizonyítania, hogy a sértett hogyan, milyen módon került a vízbe. Kifogásolta az I. rendű alperes továbbá a sértetti közrehatás vizsgálatának elmulasztását. Tévesen állapította meg a másodfokú bíróság azt, hogy a közepes fokú ittasságnak és a csekély úszni tudásnak nem volt szerepe a halál bekövetkezésében. Az I. rendű alperes szerint a másodfokú eljárásban bizonyítékként becsatolt, a Nemzeti Közlekedési Hatóság 2016. május 26. napján kelt tájékoztatását mint okirati bizonyítékot a másodfokú bíróságnak figyelembe kellett volna vennie és a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással az nem volt mellőzhető. Új bizonyítékról volt szó, amely korábban nem állt az I. rendű alperes rendelkezésére és ez a bizonyíték tisztázta, hogy a baleset időpontjában hatósági tiltás nem volt érvényben.

[7] A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérték, másodlagos kérelmük a jogerős ítélet hatályban tartására irányult. A felperesek kifogásolták, hogy a felülvizsgálati kérelem nem jelölte meg a konkrét megsértett jogszabályhelyet. Az I. rendű alperes a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésére, valamint a rendeletre hivatkozott, az I. rendű alperes azonban nem állítja, hogy az ítélet a Ptk. hivatkozott rendelkezését sérti, csupán a jogszabály alkalmazásának megalapozottságát sérelmezi. Ugyancsak megalapozatlannak tartja a rendeletre való hivatkozást. A felülvizsgálati kérelem ugyan kitér az iratellenességre, a Pp. 206. §-ára azonban nem hivatkozik. A felperesek a jogerős döntést érdemben megalapozottnak tartják. A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően állapította meg, hogy a korábbi tiltó rendelkezés feloldása nem történt meg és az alperes saját maga is tiltotta a területre való kijárást. Téves az I. rendű alperesnek az a védekezése, hogy a saját maga által alkotott szabályokat nem kell betartania. A jogerős ítélet nem feltételezésen alapul, tanúvallomás támasztja alá a megbotlás

tényét és a szakértői vélemény is alátámasztotta, hogy a helyszínen be lehet esni a vízbe, míg az ellenkezője nem volt bizonyított. A vendégek kiengedése az érintett területre szükségszerű feltétele volt a balesetnek, ezért az okozati összefüggés fennállásának megállapítása megalapozott és logikus volt. Mindezekre figyelemmel a felperesek álláspontja szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [8] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [9] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [10] A felülvizsgálati kérelemben sem vitatott, hogy a felperesek kárigényének elbírálásra nem a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése, hanem a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése az irányadó. Ennek megfelelően a felpereseknek a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján azt kellett bizonyítaniuk, hogy hozzátartozójuk halála az I. rendű alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben áll. Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása érdekében a szükséges bizonyítást lefolytatta, a másodfokú bíróság a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján helytállóan mellőzte az I. rendű alperes fellebbezése kiegészítésének mellékletéül csatolt hatósági tájékoztatást. Új bizonyíték értékelésére a felülvizsgálati eljárásban sincs lehetőség. A rendelkezésre álló és értékelhető bizonyítékokat a másodfokú bíróság jól mérlegelte, döntése megalapozott.
- [11] A másodfokú bíróság ugyan utalt arra, hogy a pontos baleseti mechanizmus nem ismert, az azonban bizonyított, hogy a felperesek hozzátartozója hol esett vízbe és nem merült fel adat az esetleges külső behatásra. Bizonyított tény, hogy az I. rendű alperes által üzemeltetett úszóműről került a felperesek hozzátartozója arra a helyre, ahonnan vízbe esett. Ennek megfelelően kellett vizsgálni azt, hogy az adott helyen történt vízbeesés miatt az I. rendű alperes kártérítési felelőssége fennáll-e. E körben nem annak volt döntő jelentősége, hogy az érintett területre vonatkozó hatósági tiltás fennmaradt-e, a további bizonyítás mellőzését e tekintetben a felülvizsgálati kérelem alaptalanul kifogásolja. A másodfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a Hajózási Szabályzat 1.04. cikkére tekintettel a Szabályzat külön rendelkezése nélkül is meg kellett tennie az I. rendű alperesnek a kötelező gondosságból és a bevált szakmai gyakorlatból fakadó valamennyi óvintézkedést az emberéletet fenyegető veszély elkerülése érdekében. A területre kijárási veszélyes voltát éppen az támasztja alá, hogy az I. rendű alperes maga is tiltotta ezt. A veszély lehetőségét teremtette meg

egyrészt az, hogy az úszóműn tartott rendezvényen résztvevők nyilvánvalóan alkoholt is fogyaszthattak, biztonságos közlekedésükben akadályozottak lehettek, különös tekintettel a korlátozott látási viszonyokra is, másrészt pedig a csatolt fényképfelvételek alapján a másodfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a kikötőbakok által szűkített terület balesetveszélyes. A szakértői vélemény szerint a korlátláb és a lánc között normális magatartás esetén nem fordulhatott elő vízbeesés, azonban nem egy feltételezett optimális helyzetből, hanem az adott körülményekből kellett kiindulni. Azt a tényt pedig, hogy a kikötőbakoknál előfordulhatott vízbeesés a szakértő is megerősítette. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság nem iratellenesen, megalapozatlanul minősítette a helyszínt veszélyessé és nem tévedett, amikor jogellenesnek tartotta azt, hogy az úszómű külső, az I. rendű alperes által tiltott területére a vendég kijutásának megakadályozására kellően hatékony intézkedéseket nem tett. Alaptalanul vitatja az I. rendű alperes az okozati összefüggés megállapítását. Az a tény, hogy a felperesek hozzátartozója a kikötőbakoknál esett a vízbe bizonyított volt, ez pedig okozati összefüggésben áll azzal, hogy az érintett, a veszélyhelyzet miatt az I. rendű alperes által is tiltott területre kijuthatott. A felperesek hozzátartozójának a károsodás bekövetkezésében való közreható magatartásának értékelése körében a másodfokú bíróság által kifejtettekkel a Kúria egyetért, a sértetti közrehatás vizsgálatának elmulasztását az I. rendű alperes tévesen kifogásolta.

Záró rész

- [12] A kifejtettek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [13] A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes I. rendű alperest a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. május 29.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
HM